

Naturskyddsföreningen

Haninge

Medlemsblad

2016

FOTO INGEBORG MAY

Årsmöte

Onsdag 16 mars

Kallelse till alla medlemmar

Läs mer på sidan 6

haninge.naturskyddsforeningen.se

Naturskyddsföreningen i Haninge bildades år 1970 som en lokal krets av Naturskyddsföreningen som är en politiskt obunden ideell förening. Genom riksföreningen får medlemmarna tidskriften Sveriges Natur 6 gånger per år och mot en tilläggsavgift, en årsbok på ett aktuellt tema. Från Haningekretsen skickar vi ut ett medlemsblad en gång per år.

Vår målsättning är:

- bevara och bevaka de naturresurser som ännu finns kvar i Haninge
- påverka våra politiker i naturvårdsärenden
- informera våra medlemmar och allmänheten i naturvård
- stimulera - väcka intresse - för studier i miljövärd och om naturen
- motverka att växt- och djurarter utrotas
- stimulera till återvinning av resurser
- arbeta för effektivare rening av alla typer av utsläpp

Vi gör bl a följande:

- lär dig hitta till naturområden i och utanför kommunen
- ordnar längre utflykter
- påverkar genom Handla miljövänligt
- ordnar studiecirklar
- bevakar och söker påverka kommunens markanvändning och byggplaner
- arrangerar föredrag, debatter och innekvällar med gemenskap

Ordförande har ordet

Välkomna till ett nytt år med Naturskyddsföreningen i Haninge. I detta medlems- och programblad kan du läsa om alla våra aktiviteter under hela 2016. Spara detta medlemsblad och pricka sedan för det du vill vara med på!

Naturskyddsföreningen i Haninge är en mycket aktiv krets som du ser av alla de programpunkter som finns med här. Vi försöker förnya oss och i år gör vi ett par utflykter utanför kommunen. Bl.a åker vi båt ut till Ängsö nationalpark. Vi ska också göra en fågelutflykt till Hjälstaviken strax norr om Stockholm. Fjärilsexkursion äger som vanligt rum i Stora Vika i början av juni. Allt mycket spännande och under ledning av kunniga personer.

Som de flesta vet har vi kommit igång ordentligt med Natursnokarna, alltså vår barnverksamhet, som vi är mycket stolta över! Också detta med utbildade och kunniga ledare. Läs mer om detta inne i detta programblad.

Vi försöker vara aktiva och på hugget. Vi svarar på remisser från kommunen och andra beslutsfattare. Ibland tar man hänsyn till vad vi säger men inte alltid men det gäller att göra sin röst hörd. Några gånger har vi synts i lokalpressen och en hel del medlemmar ringer och frågar om olika saker som är på gång i kommunen. Det byggs ju överallt vägar, industriområden, bostadshus m.m. Vi måste hålla koll på och försvara naturen och de intrång som görs, ibland *går det åt skogen* och fina naturvärden går till spillo. Stora skogsområden som ägs av kommunen eller privata ägare har försvunnit. Ibland bebyggda ibland ingenting. Man kan ju undra? Vi behöver mer natur där vi bor.

Haninge-kretsen är stor med drygt 1600 medlemmar! Men vi är inte så många aktiva som vi skulle behöva vara. Vill du engagera dig i kretsens arbete, ta kontakt med någon i styrelsen, du hittar telefonnummer längst bak. Det är viktigt att engagera sig för den lokala miljön och naturen i vårt närområde. Det är sådant vi arbetar med. De stora frågorna finns ju också förstås men vi inriktar oss mer på det lokala planet framförallt med vad kommunen gör och inte gör. Vår röst är värdefull! Vi behöver engagerade och intresserade personer som vill ställa upp och vara aktiva i vår krets. Hör av dig! Du behövs! Vi är inga specialister på dessa frågor så alla är välkomna att delta i föreningens arbete.

Vi ses och hörs under 2016!

Natursnokarna och andra aktiviteter

Natursnokarna i Tyresta Nationalpark

Natursnokarna välkomnar både barn och deras vuxna ut i naturen. Vi gör utflykter och lär oss om naturen genom att leka, upptäcka och undersöka. Vi följer till exempel djurens spår i snön, håller småkrypsrace och spanar in småfåglar. Vi fikar runt många eldar, som vi lär oss att göra upp själva. Alla barn mellan 2-12 år som har med sig en vuxen är välkomna.

Från april-oktober ses vi var fjärde lördag mellan kl 10-12. Föranmälan till Naturum, telefon 08-745 33 94, Hemsida www.tyresta.se eller e-post info@tyresta.se. Ta med egen matsäck. Pris/gång 100 kr/familj, 50 kr för medlemmar i Naturskyddsföreningen. Arrangör: Tyresta nationalpark, Haninge Naturskyddsförening, ABF Södertörn. Vid frågor kontakta Mia: mia.bergbacken@gmail.com.

Under 2016 är följande aktiviteter inplanerade, dessa finns också införda i kalenderordning bland andra aktiviteter.

30/1 *DJURSPÅR*
23/4 *FÅGLAR*
21/5 *BIN OCH BIKUPOR*
23/7 *LIVET I DAMMEN*
27/8 *MINIMONSTER*
24/9 *FRILUFTSLIV*
22/10 *LIVET PÅ GÅRDEN*

FOTO FRÅN NATURUMS ÅRSPROGRAM

Vandring i Paradiset

sön 24 januari

Plats och tid: Vi träffas vid busshållplatsen Lissma skola kl 10.15. (För de, som kommer med bil finns parkering i närheten). Vi kommer avsluta på samma plats och anpassar turen till bussen tillbaka. Både buss 709 och 865 stannar vid Lissma skola.

Favorit i repris från förra året. Vi upptäcker naturen tillsammans och Jenny Olsson från Naturskyddsföreningen i Haninge kommer att guida oss. Vid mildt väder gör vi en vandring till den lilla skogssjön

Ormputten i Paradisets naturreservat. Ormputten ingår i Tyresåns sjösystem och rinner ned till Lissmasjön via Ormputtenbäcken. Ormputten och skogen runtomkring ingår i ett Natura 2000-område och är därmed av riksintresse för naturvården.

Jenny kommer att prata om skogsvatten och biologisk mångfald. Vid snörika förhållanden tar vi en kortare promenad runt Lissmasjön, som också ingår i Tyresåns sjösystem. Området runt Lissmasjön är högt klassat i Länsstyrelsens våtmarksinventering och är en del av ett riksintresse för friluftslivet. Ta med fika!

Anmälan till: Jessica Eklund 073 583 50 34, jessica.natur@gmail.com senast 24 januari. Samarrangemang med Huddinge Naturskyddsförening.

Natursnokarna: Djurspår

lör 30 januari

Plats och tid: Naturum kl 10-12. Föranmälan till Naturum, telefon 08-745 33 9, hemsidan www.tyresta.se eller e-post info@tyresta.se. Ta med egen matsäck. Pris: 100 kr/familj, 50 kr för medlemmar i Naturskyddsföreningen. Se vidare sidan 4.

Vinterkvist

sön 14 februari

Plats och tid :
Vi träffas vid busshållsplatsen i Tyresta by kl. 11.00. Därifrån gör vi en lättare vandring och tittar på vinterträden. Vi försöker artbestämma träd och buskar i avlövad tillstånd genom att titta

på växtsätt, grensättning, knoppar och barkstruktur. Vi har en trevlig vinterdag i Tyresta och avslutar vår vandring med fika, antingen medhavd eller i cafeterian. Anmälan och frågor kontakta Lotta Falge, lotta_falge@hotmail.com eller tel 070-887 23 37. Leder turen gör Lotta Falge och Lilian Lundin.

Årsmöte

ons 16 mars

Plats och tid: Tingshuset Västerhaninge kl 19.00. Kvällen inleds med årsmötesförhandlingar, sedan kaffe med dopp. Ett tiotal personer, 7 från Haninge Naturskyddsförening besökte ett antal sevärdheter uppe på höglandet i Etiopien. Ove Hansson, som anordnat resan, berättar om och visar bilder från denna resa, bl.a. från muséet i Addis Abeba med Lucy, den omtalade urtidsmänniskan.

WWF Earth Hour

lör 19 mars

Vi släcker ljuset under en timmes tid 20.30–21.30. Läs vidare nedan

Earth Hour filmvisning

lör 19 mars

Plats och tid: Bio Cosmopolit i Brandbergen C kl. 17.00. I samband med Earth Hour visar vi filmen ”This changes everything”. Filmen bygger på Naomi Kleins uppmärksammade bok med samma namn. Lars Magnusson, klimatutbildare på Naturhistoriska riksmuseet, inleder med att ge en bakgrund. Han håller också i en frågestund efter filmen. Biljetter kan man boka via Cosmopolits hemsida eller biljettkassa och kostar 50 kr styck.

Grodor, paddor och salamandrar

lör 16 april

Plats och tid: Naturum Tyresta kl 19.00–22.00 Spaning och föredrag. Pär Brännström visar bilder och berättar. I skymningen tar han med oss till groddammen i Tyresta Pris: 120 kr (barn halva priset). Samling i naturum. Stövlar och varma kläder krävs. Ta gärna med ficklampa. Samarrangemang med Naturum Tyresta.

Natursnokarna: Fåglar

Plats och tid: Naturum kl 10-12. Föranmälan till Naturum, telefon 08-745 33 9, hemsidan www.tyresta.se eller e-post info@tyresta.se. Ta med egen matsäck. Pris: 100 kr/familj, 50 kr för medlemmar i Naturskyddsföreningen. Se vidare sidan 4.

lör 23 april

Växthus för storstan

Plats och tid: Växthuset Berga Naturbruks gymnasium kl 13-14. Läs vidare på sidan 16.

lör 23 april

Klädbyttardag

Vi i den rika delen av världen shoppar allt mer, trots överfulla garderober. Det drabbar miljö och människor hårt i andra länder. Samtidigt så börjar många tröttna på slit-och-släng-trenden. Second hand är både miljösmart och kul. På Klädbyttardagen blir det ännu bättre. Det är en rolig, social och helt gratis aktivitet som ger konkret miljönytta. De plagg som man har tröttnat på eller som inte längre passar blir nya och roliga för någon annan. Livet på kläderna förlängs och vi bidrar till en bättre miljö. Dagen genomförs i samarbete med ABF Södertörn. Så här går det till på ett klädbyte:

lör 23 april

* Du tar med dig max fem fina och fräscha plagg. Vi tar även emot fina accessoarer och skor i nyskick.

FOTO NATURSKYDDSFÖRENINGENS HEMSIDA RIKS

- * För varje plagg får du en biljett som du kan byta mot ett nytt plagg.
- * Det är helt gratis.
- * Plagg som ingen väljer skänker vi till en lokal second hand-butik. Du får inte tillbaka kläderna.

Upptäck Jordbros fantastiska natur!

sön 24 april

Plats och tid: Jordbro station södra uppgång mot Jordbro centrum 10.00–14.30. Jordbros varierande natur är särskilt vacker vid den här årstiden. Tillsammans med naturguiden Anders Tranberg följer vi Kvarnbäckens slingrande väg ut i ett varierat natur- och kulturlandskap. Vårprakten är påtaglig med haven av vitsippor längs stigarna vi passerar och vi hoppas få uppleva djurliv och en rik fågelkör. Guidningen avrundas med en höjdpunkt, Nordens största gravfält! Medtag fika för två pauser.

Pendeltåg från T-centralen. Info: Anders Tranberg, 073-724 63 07. anders.tranberg@naturskyddsforeningen.se. Avgift: Medlemmar 40 kr, övriga 100 kr.

Växthus för storstan

ons 11 maj

Plats och tid: Växthuset Berga Naturbruksgymnasium kl 13-14. Läs vidare på sidan 16.

Blommor och fåglar vid Hjälstaviken

sön 15 maj

FOTO LARS MAGNUSSON

I vårens finaste tid gör vi en heldagsutflykt till mellersta Sveriges finaste fågelsjö. Näktergalen sjunger i snåren, göken har kommit liksom svarttärnor och dvärgmåsar. I det vackra landskapet runt sjön blommor gulsippor, kungsängsliljor

och backsippor. Vi samåker i bilar från Haninge. Anmälan och upplysningar; Lars Magnusson, lars.magnusson@nrm.se eller 070-544 78 84. Senaste anmälningsdag 10/5.

Natursnokarna: Bin och kupor

Plats och tid: Naturum kl 10-12. Föranmälan till Naturum Tyresta, telefon 08-745 33 9, hemsidan www.tyresta.se eller e-post info@tyresta.se. Ta med egen matsäck. Pris: 100 kr/familj, 50 kr för medlemmar i Naturskyddsföreningen. Se vidare på sidan 4.

lör 21 maj

Vår i Ängsö nationalpark

söndag 29 maj

Ängsö i Roslagen är skärgårdens enda nationalpark, och den brukar räknas som Sveriges första, ön blev nationalpark 1909. Ängsö är en vacker innerskärgårdsmiljö, men det är främst för det gamla

FOT. THORBJÖRN SCHWEBS

kulturlandskapet med slätterängar och hamlade träd som Ängsö är känt. Under våren och försommaren visar sig ön från sin bästa sida med mängder av växter och ett rikt fågelliv, och vi gör en vandring genom kulturlandskapet och skogen på ön. Båt går från Strömkajen på söndag förmiddag, åter på kvällen. Anmälan till Thorbjörn thorbjorn.schwebs@comhem.se, eller 08/500 263 10 fr.o.m. 9 maj (begr. deltagarantal).

Nattfågelsafari på Södertörn

lör 4 juni

Denna sommarkväll hoppas vi på bra väder. Vi gör en rundtur med bil för att lyssna på sommaren spännande röster som kornknarr, småfläckig sumphöna, kärrensångare, näktergal och kanske någon nattskär. Rutten avgörs av vad som har rapporterats den dagen. Anmälan och upplysningar; Lars Magnusson, lars.magnusson@nrm.se eller 070-544 78 84. OBS! Antalet deltagare är begränsat. Senaste anmälningdag 1/6.

Fjärilarnas helg

Plats och tid: Samling vid Fjärilsstigen, start vid vägen till gamla cementfabriken, Stora Vika kl. 11.00. Håll koll på hemsidan nynashamn.naturskyddsforeningen.se eller på haninge.naturskyddsforeningen.se. På dessa lägger vi ut mer information så snart det finns. Upplysningar: Thore Söderqvist 076-247 57, Nynäshamnskretsen.

11-12 eller 18-19 juni

Natursnokarna: Livet i dammen

lör 23 juli

Plats och tid: Naturum kl 10-12. Föranmälan till Naturum, telefon 08-745 33 9, hemsidan www.tyresta.se eller e-post info@tyresta.se. Ta med egen matsäck. Pris: 100 kr/familj, 50 kr för medlemmar i Naturskyddsforeningen. Se vidare sidan 4.

Natursnokarna: Minimonster

lör 27 augusti

Plats och tid: Naturum kl 10-12. Föranmälan till Naturum, telefon 08-745 33 9, hemsidan www.tyresta.se eller e-post info@tyresta.se. Ta med egen matsäck. Pris: 100 kr/familj, 50 kr för medlemmar i Naturskyddsforeningen. Se vidare sidan 4.

Svampens dag - Utställning

lör 3 och sön 4 september

Plats och tid: Svamputställning och experter på plats i Tyresta Naturrum kl 10.00 – 16.00. Svampkonsulent Rut Folke visar upp och berättar om våra bästa matsvampar och de vanligaste förväxlingssvamparna. Du får hjälp att artbestämma din egna svampfynd. Samarbeta med Naturum.

Foto Ingeborg May

Svampens dag - Svampvandring

lör 3 och sön 4 september

Plats och tid: Samling vid Naturum Tyresta kl 10.30 -12.30 Vi ger oss ut till skogs med korgar under ledning av Rut Folke. Pris 140 kr. Max ca 40 deltagare per grupp. Samarbeta med Naturum.

Foto Ingeborg May

Bergianska trädgården

sön 4 september

Tid och plats: Vi samlas vid informationstavlan vid Bergianska trädgårdens entré kl. 19.00. Vi vandrar genom parken och tittar efter senblommande perenner och buskar. I augusti brukar det oftast finnas många blommande växter igen, efter att ha varit lite tomt under juli. Vi går förbi Italienska terrassen och tittar på utsikten över Brunnsviken, för att sedan gå vidare via Japanska dammen. Efter vandringen intas medhavd kvällsfika. Anmälan till Lotta Falge, lotta_falge@hotmail.com eller tel 070-887 23 37.

Tyrestadagen

sön 11 september

Plats och tid: Naturum kl 10.00 – 15.00 Haninge Naturskyddsförening kommer att finnas på plats när Tyresta nationalpark firar invigningen september 1993 tillsammans med er och de organisationer som använder Tyresta till helg och till vardags. Se mer info på Tyrestas hemsida.

Natursnokarna: Friluftsliv

sön 24 september

Plats och tid: Tyresta Naturum kl 10-12. Föranmälan till Naturum, telefon 08-745 33 9, hemsidan www.tyresta.se eller e-post info@tyresta.se. Ta med egen matsäck. Pris: 100 kr/familj, 50 kr för medlemmar i Naturskyddsföreningen. Se vidare sidan 4.

Miljövänliga veckan

V 40

Temat för Miljövänliga veckan 2016 är **Schyssta produkter i badrumsskåpet**. Kan ett schampo vara bra eller dåligt för dig och för planeten? Vad betyder miljömärkningen på flaskan? Vi ska vara noga när vi väljer hudkräm, tvål och balsam och ta reda på hur olika kemikalier kan påverka kroppen och naturen. Läs vidare på Naturskyddsföreningens hemsida.

Fågelskådning på Torö

lör 8 oktober

Plats och tid: Samling vid parkeringen vid Hemköp/systembolaget i Västerhaninge centrum kl. 10.00 för samåkning. Södra Torö är en välkänd fågellokal söder om Nynäshamn. Om vindarna är de rätta finns goda chanser att se sträckande rovfåglar och kanske höstens sista vadare. Det brukar även finnas en del småfåglar inne i skogsdungarna. Anmälan till Ingeborg May, ingeborg.may@comhem.se 08-7129295 eller 0739-319000. Meddela om du kommer med bil.

Natursnokarna: Livet på gården

lör 22 oktober

Plats och tid: Naturum kl 10-12. Föranmälan till Naturum, telefon 08-745 33 9, hemsidan www.tyresta.se eller e-post info@tyresta.se.

Ta med egen matsäck. Pris: 100 kr/familj, 50 kr för medlemmar i Naturskyddsföreningen. Se vidare sidan 4.

FOTO TYRESTA GÅRDS HEMSIDA

Bild- och grötkväll

tors 8 december

Plats och tid: Platsen meddelas vid anmälan, kl.18.30. Vi träffas traditionsenligt och njuter av risgrynsgröt,

skinksmörgås och annat gott. Sedan får alla amatörer visa bilder, max 20 min/person/visning. Anmälan senast 5 december till Ingeborg May, ingeborg.may@comhem,

08-712 9295 eller 0739-319000.

FOTO INGEBOG MAY

Cirklar

Fågelcirkel

I ca 20 år har föreningen genomfört en fågelcirkel på våren. Traditionen fortsätter även under våren 2015. Som vanligt riktar vi oss till nybörjare och till måttligt kunniga fågelskådare. Vi träffas 5-6 gånger under mars-maj. Kostnad för cirkeln är 200 kr samt milersättning till de som skjutsar, för självklart samåker vi vid utflykterna. Anmälan senast 1 mars till Mats Tapper, mats.tapper@naturskyddsforeningen.se

Artiklar och Notiser

Rudans gård – lite historik.

Rudans gård är en gammal lantgård från 1700-talet. Förr fanns här två gårdar, Västerrudan och Österrudan. Västerrudan som kallats Skogstorp är borta, Österrudan är det som idag heter Rudans gård. Den övriga bebyggelse är till största delen från 1800-talet. Rudans gård är en gammal släktgård som köptes av Anders Gabrielsson 1874. Denne Anders Gabrielsson föddes 1835 på Kalvsvik. Han och hans

hustru Anna Margareta Nilsdotter fick fyra barn, en son, som dog tidigt, och tre döttrar.

För skolundervisning fick döttrarna Anna Maria, Lovisa Margareta och Emma Sofia gå ända till Svartbäcken där närmaste skolan låg.

Skolhuset som ännu finns kvar byggdes år 1846 och var faktiskt skola ända till 1932.

När flickorna blev äldre fick de hjälpa till på gården. Körde bl.a mjölkskjutsen till Stockholm ett par gånger i veckan. Förutom jordbruket så startades en tvättnrättning på Rudan. Anna Marias son Lars William Larsson drev senare gården tillsammans med sin hustru ända in på 1960-talet. År 1966 köpte dåvarande Österhaninge kommun Rudans gård och en badplats ordnades. Etappen Rudan över Riddartorp till Paradiset på Sörmlandsleden invigdes 2 juni 1973. Hösten 1975 startades här en friskvårdscentral, numera nedlagd genom en överenskommelse mellan Haninge kommun och Stockholms läns landsting. Det kan man säga var ett första steg att utveckla Rudan till ett friskvårdsområde. September 2011 invigdes Rudans naturreservat.

Källa: Rudans gård. Friskvårdscentrum. Haninge kommun 1980

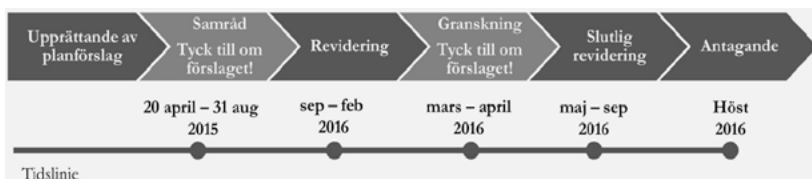
Lilian Lundin

Ny översiktsplan för Haninge: ÖVERSIKTSPLAN 2030

Enligt plan- och bygglagen ska alla kommuner ha en översiktsplan som visar hur kommunens mark och vattenområden ska användas framöver. För närvarande arbetar Haninge fram en ny översiktsplan,

som ska gälla fram till 2030 och med utblick mot 2050. Under 2015 var planförslaget ute på samråd, och under våren 2016 kommer ett reviderat planförslag att ställas ut. Naturskyddsföreningen i Haninge anser att förslaget till ny ÖP har bra ambitioner på många områden, men att det finns många målkonflikter i planen, man försöker att både äta kakan och ha den kvar. Vi tycker att de större sammanhängande naturområden som finns kvar ska bevaras. Det är även viktigt att bevara sambanden mellan olika naturområden, eftersom grönstrukturen blir alltmer splittrad. Även små förändringar kan få stora konsekvenser för t.ex. spridningsvägar för vilt och för möjligheten att röra sig i områdena. Ny bebyggelse ska placeras i anslutning till redan bebyggd mark, ombyggnaden av centrala Handen är t.ex. en bra förebild.

För att planen ska leda mot ett hållbart 2030 behöver fokus skiftas från exploatering till att bygga för kommuninvånarnas behov och bebyggelsestrukturen behöver anpassas efter miljöns villkor. Många enskilda punkter som lyfts fram i planförslaget är bra, men i stort ger förslaget ett intryck av att utvecklingen ska fortsätta som hittills. Vi anser att förslaget saknar nytänkande och inte motsvarar

de förväntningar som man kan ställa på en plan som ska peka mot framtiden.

(Hela planförslaget finns på kommunens hemsida, haninge.se.)

Thorbjörn Schwabs

Växthus för storstan

I ett nytt växthusprojekt vill forskare från KTH visa hur stadsodling kan bli mer effektiv och möjlig nästan var som helst. Ett mål är också att undersöka hur odlingen blir tillräckligt energieffektiv.

Växthuset som forskarna på Kungliga tekniska högskolan, KTH, har byggt står uppställt på Berga gård (Berga naturbruksgymnasium) i

Västerhaninge söder om Stockholm. Vägen fram till växthuset går via kohagar och ladugårdar där gödsellukten blandas med doft från blommor och regnvätt gräs. Typiska lantliga dofter som är vanliga runtomkring växthus. Men så kommer det inte alltid att vara. Ett av målen för KTH:s projekt Växthuset är nämligen att visa hur

livsmedel kan odlas i ett slutet system som kan placeras nästan varsomhelst. Tanken är att man ska kunna integrera den här typen av växthus i bostadsområden. Det kan stå på en innergård och skötas av några grannar, eller på ett tak. Till exempel har ett fastighetsbolag här i Haninge planerat att sätta växthus ovanpå ett bussgarage, säger Annika Carlsson-Kanyama, docent på KTH:s Centrum för hälsa och byggande. Läs vidare på

<http://www.energi-miljo.se/artikelem/vaxthus-for-storstan/> .

Visningar lörd 23 april 13-14 och ons 11 maj 13-14. Ansvarig Björn Oliviusson.

Klimatavtalet utmanar alla att skärpa sina klimatmål

Nu har världens länder äntligen enats om ett förslag på legalt bindande, globalt klimatavtal. Det är första gången som det finns ett klimatavtal som omfattar alla världens länder. Avtalet höjer ambitionen och anger att den globala uppvärmningen ska hållas en bra bit under två grader, med sikte på 1.5 grader. Dessutom ska utsläppsmålen revideras var femte år. Det ger en tydlig signal till alla att skärpa sina klimatmål. Svante Axelsson var på plats vid klimatmötet i Paris. *Se vidare <http://www.naturskyddsforeningen.se>*

Kontaktlista

Styrelse

Ulf Zetterstedt (ordf), ulf.zetterstedt@telia.com	776 2766
Thorbjörn Schweps (v ordf), thorbjorn.schweps@comhem.se ..	500 26310
Ingeborg May (kassör), ingeborg.may@comhem.se.....	712 9295
*Jenny Olsson, jenny.olsson@naturskyddsforeningen.se.....	0702 921636
*Åsa Almberg, asa_e_alm@hotmail.com	0706 552497
Christina Hansson, ove.christina@swipnet.....	500 20587
Mia Bergbacken, mia.bergbacken@gmail.com.....	0733 663685

Revisorer

Mats Tapper, mats.tapper@naturskyddsforeningen.se.....	745 2175
Sivert Carlsson, sivert@sikaby.se	500 28261

Revisorssuppleant

Charlotta Falge, lotta_falge@hotmail.com.....	0708 872337
---	-------------

Valberedning

Lilian Lundin, lilian.lundin@globalnet.net.....	745 2402
Mats Tapper, mats.tapper@naturskyddsforeningen.se.....	745 2175
Ulf Djupedal, ulf.djupedal@sth.kth.se.....	745 0861

Hemsida

Sivert Carlsson, sivert@sikaby.se	500 28261
---	-----------

Medlemsombud

Birgitta Wigle, birgitta.wigle@telia.com	777 5111
--	----------

Medlemsblad

Christina Hansson, ove.christina@swipnet.se.....	500 20587
--	-----------

Natursnokar

Mia Bergbacken, mia.bergbacken@gmail.com.....	0733 663685
---	-------------

* Styrelseledarmoten har under hösten 2015 flyttat från Haninge kommunen.

Kalendarium

sön 24 januari	Vandring i Paradiset
lör 30 januari	Natursnokarna: Djurspår
sön 14 februari	Vinterkvist
ons 16 mars	Årsmöte
lör 19 mars	WWF Earth Hour
lör 19 mars	Earth Hour filmvisning
lör 16 april	Grodor, paddor och salamandrar
lör 23 april	Natursnokarna: Fåglar
lör 23 april	Växthus för storstan
lör 23 april	Klädbytdag
sön 24 april	Upptäck Jordbros fantastiska natur!
ons 11 maj	Växthus för storstan
sön 15 maj	Blommor och fåglar vid Hjälstaviken
lör 21 maj	Natursnokarna: Bin och kupor
sön 29 maj	Vår i Ängsö nationalpark
lör 4 juni	Nattfågelsafari på Södertörn
i juni	Fjärilarnas dag
lör 23 juli	Natursnokarna: Livet i dammen
lör 27 augusti	Natursnokarna: Minimonster
lör 3 och sön 4 september	Svampens dag - Utställning
lör 3 och sön 4 september	Svampens dag - Svampvandring
sön 4 september	Bergianska trädgården
sön 11 september	Tyrestadagen
sön 24 september	Natursnokarna: Friluftsliv
V 40	Miljövänliga veckan
lör 8 oktober	Fågelskådning på Torö
lör 22 oktober	Natursnokarna: Livet på gården
tors 8 december	Bild- och grötkväll

Exempel på Haninge kommuns miljö - och naturaktiviteter

Ugglor	tors 25 februari
Grodor i Skutan	tis 19 april

Klubblokal	Nynäsvägen 68, Handen
Postadress	Naturskyddsföreningen i Haninge Ulf Zetterstedt Fläderstigen 21 136 72 Vendelsö
Internet	<i>haninge.naturskyddsforeningen.se</i>
Bankgiro	415 - 8796

För att följa med vad som händer i kretsen, gå in på vår hemsida. Där finns också rapporter och bilder från våra aktiviteter, och eventuella förändringar i våra aktiviteter.

Ny e-mailadress

På adressetiketten på medlemsbladets baksida finns plats för adressatens e-postadress. Kontrollera om uppgiften är korrekt, maila annars till *medlem@naturskyddsforeningen.se* och ange sedan medlemsnummer och ny e-postadress.

Ge djuren i Arktis en framtid

läs vidare <http://www.wwf.se>

B Föreningspost

Avsändare:

Naturskyddsföreningen i Haninge

c/c Ulf Zetterstedt

Fläderstigen 21

13672 Vendelsö

Foto Ingeborg May